

ALBERT MONREAL

La Casa en Flames

La novel·la

Columna

ALBERT MONREAL

CASA EN FLAMES

La novel·la

COL·LECCIÓ CLÀSICA

PRIMERA EDICIÓ: SETEMBRE DEL 2025

© DEL TEXT: ALBERT MONREAL CAMPANY, 2025

© DEL GUIÓ: PLAYTIME-SABADO, AIE, 2025

BASADA EN LA PEL·LÍCULA *CASA EN FLAMES*, DIRIGIDA PER

DANI DE LA ORDEN I AMB GUIÓ D'EDUARD SOLA

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-3427-0

DIPÒSIT LEGAL: B. 12.375-2025

FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

IMPRÈS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

I

Aquell divendres d'agost em vaig posar la pamel·la. Els meus fills se'n reien, quan la llúia de jove. Deien que semblava la Camilla Parker. Sempre tan simpàtics, ells. Però sabeu? A mi, a aquestes altures de la pel·lícula tant se me'n fot, el que diguin de la meua pamel·la. Em quedava estupenda quan tenia quaranta anys i anàvem tots quatre a passar l'estiu a Cadaqués i em queda estupenda ara, que en tinc seixantatres i això d'estiuejar en família em sembla més aviat prehistòric. De fet, aquell dia d'agost me la vaig posar precisament com un homenatge als estius familiars de fa ja una pila d'anys: un homenatge als migdies eternals en cales amagades, els concursos de salts a la piscina, els vespres allargassats al voltant dels Juegos Reunidos... Qui pogués reviure aquelles vacances! L'època daurada dels Alvarado Armengol. Però tot s'acaba un dia o altre, suposo.

Era un divendres xafogós i, a més a més de la pame-la, duia posat un vestit d'aquests de platja còmodes i frescos. Un caftà, que en diuen, de color bordeus amb motius florals blancs. Elegantíssim. Quasi tan elegant com les pipades que feia del fum del cigarro mentre esperava el David, el meu fill petit, asseguda a la maleta. En realitat no m'agrada fumar. El que passa és que m'encanta treure el fum per la boca, sense presses, i contemplar com el foc va cremant lentament el paper blanc i el va transformant en cendra. És com un ritual purificador. El foc ja les té, aquestes coses: arrasa amb tot, però deixa una planúria que ens convida a plantar de nou, potser millor que el primer cop.

El David va arribar tard, com sempre. El clàxon del vell Audi va sonar a uns cent metres d'on era jo, i una mà nerviosa em va ajudar a identificar-lo d'entre els vehicles que circulaven a aquella hora pels carrers de la zona alta de l'Eixample de Barcelona. El David va sortir del cotxe a saludar-me. Darrere d'ell, una noia moníssima.

—Quin look més estiuenc, mama! —em va dir, no sé si amb segones. Jo no vaig voler opinar sobre el seu estil suposadament modern que no he entès mai, amb aquella roba treteta de ves a saber quin mercat de segona o tercera mà. I el bigotet, que em posa tensa com una mala cosa! En fi, coses d'artista, suposo—. Perdona, és

que he passat primer a buscar-la a ella —va afegir just abans de fer-me dos petons.

—No passa res.

—Ui, quina olor de tabac! —va començar.

—I tu estàs més prim, eh?

—Més prim?

—Sí, t'has aprimat. Mira, ja et cauen els hombros. T'has de cuidar una mica, fill. Segur que menges fatal.

—Come fatal, toda la razón —va afegir de sobte la noia, que s'havia quedat amagada rere el David, a tall de salutació informal.

—¡Hola, bonita! —vaig dir jo, intentant recordar el seu nom.

Recordar els noms de les nòvies del David havia esdevingut un maldecap des de feia ja uns quants anys, perquè la llista de noies s'havia anat ampliant a marxes forçades tot i la intenció del David de trobar algun dia el seu Gran Amor. Ai, el meu David... Amb trenta anys i el cap ple de pardals. Recordo el dia que li va preparar una sorpresa a l'Alba, una ex, pel seu aniversari. Li va embenar els ulls i li va fer recórrer mig Barcelona sense guipar-hi. Va caure a terra cinc vegades, la pobra, una després d'investir un rottweiler de seixanta quilos. El gos no entenia res, és clar, i va voler defensar-se d'aquella imprudent mossegant-li la flamant bossa Tous i esmicolant-la en qüestió de segons. Ai, l'Alba... I resulta

que al final la sorpresa era allò: recórrer a cegues tots els racons que havien compartit junts. Ja em diràs tu. Però bé, el David de vegades fa aquestes coses, té ànima d'artista. D'artista incompres, s'entén. De petit ja volia ser cantant com la seva mare. I ho és, en certa manera, més que jo i tot. Però bé, aquest és un altre tema. El cas és que quan aquell dia d'agost vaig tenir l'enèsima nòvia del David davant meu, aquella noia tan mona i cordial, vaig dubtar uns segons, però finalment el nom em va venir al cap i vaig sortir del pas.

—¿Marta...?

—Marta, sí.

—Yo soy la madre —vaig dir en castellà, conscient que la Marta no parlava el català.

—Encantada.

—Estoy muy contenta de que vengas a Cadaqués, de verdad.

—Entenc el català... Però no m'atreveixo a parlar-lo. Pero lo entiendo.

—El parla, el parla bé —va matisar el David, que tot seguit es va posar a carregar el maleter de l'Audi.

—Una miqueta —va admetre la Marta amb la timidesa de qui vol causar una bona primera impressió.

—Has estat a Cadaqués?

—No, no he estado.

—Ah, doncs t'encantarà. Ja ho veuràs, la casa és

preciosa. La vaig heretar de la meva tita Nunes. Tota la vida sola. I feliç! Tenia una berruga aquí al coll i de vegades...

—Ja estàs parlant de la berruga de la tita Nunes?
—va interrompre el David amb una certa incomoditat—. Què? Marxem?

Vaig seure al costat del David, que va començar a buscar la ruta fins a Cadaqués al mòbil, i la Marta es va quedar als seients del darrere. Jo estava frisant perquè comencés aquell cap de setmana a la Costa Brava després de tant de temps de no anar-hi. Perquè la realitat és que d'un temps ençà ja no hi anàvem, a Cadaqués. Ja no era la nostra casa, havia quedat en la memòria familiar com un lloc mític, una mena de paradís perdut. Bé, potser exagero. Un paradís no ho havia estat mai, ho confesso, però sí un espai en què jo sentia que tot plegat tenia un sentit, no sé com dir-ho. En fi, el cas és que estava tan entusiasmada al seient del davant del cotxe pensant en aquella escapada que les paraules em sortien de la boca precipitadament.

—És que m'encanta conèixer les teves nòvies, David! Que per cert, vaig felicitar l'Alba el dia del seu aniversari. Encara no m'ha contestat!

—Mama, no feia falta que feliciteassis l'Alba.

—Home, deies que era l'amor de la teva vida. Què menys que felicitar-la, no?

—No, jo no he dit mai que l'Alba fos l'amor de la meva vida.

—Ah, no? No ho deies, no... Ara m'ho invento. Me invento las cosas, yo —vaig afegir dirigint-me a la Marta, que no gosava obrir la boca—. Doncs fins i tot havia pensat de regalar-li un bolso, mira què et dic.

—Mama, no li regalis cap bolso a l'Alba, t'ho demano sisplau.

—Amb la Míriam també hi parlo, de tant en tant.

—Ah, sí? També parles amb la Míriam?

—Sí, s'ha canviat la foto de perfil i està guapíssima.

—Fantàstic. Vinga, som-hi, que tenim dues hores llargues al davant.

—Ai, no, que hem de passar per casa la iaia, primer! —vaig recordar de sobte.

—Ara hem de passar per casa la iaia?

—Sí, sí, m'ha trucat la Dolores perquè es veu que la iaia té el volum de la tele a tope des de fa uns dies i ella no pot dormir.

—Qui era, la Dolores?

—La insuportable del pis de dalt. Diu que trucarà a la policia si no fem alguna cosa, perquè la iaia, a ella, no li obre.

—Genial.

Vaig entrar al pis del carrer Muntaner amb les claus que conservava des que era petita. Tota la meva infantesa havia transcorregut entre aquelles parets plenes de quadres i tapissos, entre aquells mobles de marqueteria que no, no es troben ni a cap gran centre comercial ni a Wallapop. Mobles bons, fets a mida, que amb el temps havien esdevingut objectes de colleccionisme. Tot ben atapeït, com en un antiquari d'aquells en què el propietari ja no sap què hi té i què no hi té. Fotos antigues de parents llunyans, souvenirs de viatges ja oblidats, vaixelles que no han sortit mai d'un armariet tancat amb clau, catifes, brodats, llums i un munt de capsetes de totes les mides. Capsetes per guardar-hi qualsevol cosa que un es pugui imaginar: didals, mistos, pastilles, pintes, ulleres, daus, cartes, bolígrafs, claus antigues, ventalls, rellotges aturats... Sí, el pis dels meus pares era un museu que jo visitava amb una sensació d'estranyesa cada vegada més acusada. I aquell dia, en entrar-hi, em va semblar més museu, o més antiquari empolsegat que mai. Potser per l'olor desconeguda que em va arribar només d'obrir la porta. Una mena de resclum que em va fer aturar en sec.

—Mama? —vaig preguntar, però no hi va haver resposta.

Certament, el volum del televisor estava alt. Amb raó s'havia queixat la Dolores, per més que m'empri-

pessin els seus renecs. Sonava, per cert, l'espai del temps del 3/24: hi hauria sol a tot el país, també a la badia de Cadaqués.

Tot creuant el rebedor em vaig fixar en una fotografia de la meva mare asseguda amb mi i els meus fills quan eren petits. El David feia el gest de la victòria, una mena de frivolitat que la meva mare no devia entendre, a jutjar per la seva mirada gairebé incrèdula en el moment del clic. La Júlia, la meva filla gran, semblava més aviat enfadada amb la situació, ben bé com si la comèdia de posar-se davant d'una càmera i fer veure que estàs felicíssima li semblés, amb només tretze anys, ridícula. Jo somreia de manera un pèl forçada, amb els ulls accidentalment mig aclucats. Era una d'aquelles fotos que avui esborrariem i repetiríem fins que quedés «natural». Però llavors les fotos no s'esborraven tan alegrement, i per bé o per mal, eren una mica més fidels a la realitat que les d'ara. Només una mica.

Vaig dirigir-me a la sala d'estar i a mesura que m'hi acostava em semblava que la sentor de resclosit s'intensificava. Vaig apagar el televisor i vaig parar l'orella.

—Mama?

Res de res. Tot plegat era un misteri. Ara, a més, regnava un silenci dens i inquietant que subratllava la buidor del pis. La poca llum que es filtrava entre les cortines de vellut marró revelava racons privilegiats de l'es-

tança: el marbre blanc de la xemeneia, la resplendor d'un vell cendrer de níquel o el comandament a distància del televisor, caigut damunt de la catifa persa que els meus pares s'havien regalat per les noces d'or. Vaig collir el comandament i vaig cridar «mama» dues vegades més, aquest cop alçant la veu tant com vaig poder. Llavors, en veure que ma mare no responia de cap de les maneres, em vaig preocupar. Vaig córrer cap al lavabo per comprovar que no s'hi hagués quedat tancada. Tampoc. La meva imatge reflectida al mirall del bany em va angoixar encara més. Era la imatge d'una dona espantada, d'una senyora vestida per anar a la platja que no entén res del que li està passant a la vida. Absolutament res.

Fins que els vaig veure per l'escletxa de la porta mal tancada del dormitori. Reposant damunt la moqueta de la cambra, dos turmells nus, inerts, blanquíssims. Una imatge angelical si no hagués estat per la fortor nauseabunda que arribava de l'habitació.

—Mama! —vaig cridar, i vaig atansar-me al cos mort de la mare a quatre potes, com una criatura desvalguda—. Mama!

La meva mare era morta. Morta del tot. Potser des de feia setmanes i tot. Els ulls oberts i la pell freda com l'acer. I la pudor de descomposició, una d'aquelles ferums que no s'obliden mai de la vida, que et persegueixen fins a la tomba. Era una visió tan irreal, tan terro-

rífica, que no me'n sabia avenir. Pobra mama, després de tants sacrificis i acabar així, sola en aquell antiquari fosc i inhòspit. Recordo que en quedar-se vídua li havia dit «no et quedaràs sola, mama, ens tens a nosaltres i tens els teus nets». Però tot passa tan ràpid... Els dies, les setmanes, els mesos: s'acumulen de pressa en un garbuix de coses que s'han de fer, de gestions del dia a dia que no et pots estalviar, que s'ho empassen tot, fins i tot el temps que hauries de dedicar a qui més estimes. Pobra mama, de bocaterrosa al dormitori que havia compartit tants anys amb el papa, potser havent-hi anat per fer-hi una migdiada, o per evocar-hi les estones que havia passat amb l'home de la seva vida. Damunt de la capçalera del llit, un crucifix de fusta, els ulls de Crist mirant-me, potser jutjant-me severament. La vida és ben estranya. Confesso que en aquell moment estava feta un embolic, la situació em superava. Vaig córrer cap a la finestra del menjador que dona al carrer Muntaner i vaig obrir-la de bat a bat.

—David! —vaig cridar desesperada, però la meua veu amb prou feines sobresortia entre el brogit de cotxes, obres i vianants que ens sol acompanyar als barcelonins cada dia de l'any. Tant se li'n fot, a la ciutat, que es mori la gent. Ella va a la seva, no s'atura mai: no ens aturem mai. No us imagineu les ganes que em van venir de fugir d'aquell batibull.

Vaig cridar-lo dues o tres vegades més, no ho recordo amb exactitud, i finalment vaig desistir. Tant era, ja no hi havia res a fer. Ja ho sabia. Vaig trucar al 112 per fer venir una ambulància.

—La meva mare és morta —em sembla que vaig dir—. És a casa seva...

—Està segura que és morta? —em va preguntar el del servei d'Emergències.

—Sí, perquè està freda... I fa una mica de pudor.

—Quant de temps creu que porta així?

—No ho sé... Tres setmanes? No ho sé...

—D'acord, enviem una ambulància ara mateix. Em pot facilitar l'adreça, sisplau?

—Sí... Carrer Muntaner... —vaig començar dient, però llavors vaig dubtar.

—Carrer Muntaner... Quin número? Necessito l'adreça sencera, sisplau —em va apressar el noi del servei d'Emergències—. Escolti?

Em vaig quedar muda amb el mòbil enganxat a l'orella, aliena a tot el que em deia la persona que havia de fer venir l'ambulància, i vaig plantar-me davant de la fotografia de la meva mare asseguda amb els meus fills. Me la vaig mirar una estona, no sabia dir si gaire llarga, me la vaig guardar al bolso i vaig penjar.

El David i la Marta m'esperaven al cotxe com aquell qui res. La Marta s'havia posat al davant. Compartien uns auriculars, segurament per poder escoltar plegats les darreres composicions del meu fill, allò que ell insistia en anomenar la seva nova «maqueta». Vaig entrar i vaig tancar la porta darrere meu, encara una mica desorientada per tot plegat.

—Està bé, la iaia? —va preguntar el David.

—No us he fet esperar gaire estona, oi? —vaig respondre mentre em posava el cinturó fent-me la distreta.

—Li has fet un petó de part meva, no? —va afegir, i jo vaig dubtar durant un breu instant abans de respondre:

—Hauries d'haver pujat.

El David i la Marta es van quedar en silenci uns pocs segons. Els cotxes circulaven al nostre voltant amb la normalitat i la monotonia típiques d'aquells dies d'agost xafogosos. Un clàxon llunyà, una acceleració de ciclomotor o la frenada d'un camió omplien aquell estrany moment dins l'Audi que el David havia heretat del seu pare feia un parell d'anys. Sort de totes aquelles herències, perquè si fos per ell, pobret, no sé pas com se'n sortiria. I que és bon noi, això tingueu-ho per segur, però quan es tracta de tirar endavant no sé si és que li falta sang, o tenir els peus a terra, o ves a saber el què.

—Què faig, pujo un moment? —va preguntar, fi-

nalment, suposo que esperant que jo li digués que no calia—. Pujo cinc minuts i baixo?

—Sí, sí, puja... Puja, que jo em quedo aquí parlant amb la Marta de les nostres coses.

—Sube —s'hi va sumar la Marta, davant la indecisió del meu fill.

—Puja —vaig insistir—. Dos petons, tornes a baixar i marxem.

—Ja la veuré, la iaia —va dir el David, traient importància a la situació—. A part, la vaig trucar l'altre dia i... Hi aniré la setmana que ve, si tinc temps, no? La setmana que ve...

—Com tu vegis.

—Va, som-hi! —va concloure amb un èmfasi sorprenent, ben bé com si s'hagués convençut d'haver pres la decisió que jo esperava—. Sortim de la ciutat d'una vegada per totes!

I vam posar rumb a la casa d'estiueig de Cadaqués, deixant enrere el pis callat de la meva infantesa, les parets farcides de quadres i tapissos, els souvenirs de viatges ja oblidats, els mobles de marqueteria, les vaixelles tancades en armariets, les catifes, els brodats, les fotografies familiars i les capsetes plenes de coses inútils. Inútils i tristes, ben mirat, perquè no hi ha res més trist que allò que no troba a faltar ningú. I deixant enrere, és clar, el cos fred de la meva mare.